



Pedagogická  
fakulta

## Posudek disertační práce

**Autorka disertační práce:** Mgr. Ivana Chramostová, MBA

**Téma disertační práce:** Vztah digitální gramotnosti k výsledkům učení žáků 2. stupně základní školy v České republice

**Školící pracoviště:** Dolnośląska Szkoła Wyższa

**Studijní program:** Pedagogika

**Školitel:** prof. PhDr. Josef Malach, CSc.

**Oponent:** doc. PhDr. René Szotkowski, Ph.D.

### Volba a aktuálnost tématu disertační práce

Disertační práce Mgr. Ivany Chramostové, MBA, je orientována na velmi aktuální téma spojené s proměnou obsahu vzdělávání zaměřeného na digitální gramotnost a informatické myšlení, jež by se podle mnohých strategických a koncepčních dokumentů, jako např. *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+*, měly stát integrální součástí celé výuky. Aktuálnost tématu je patrná i na tzv. „Malé revizi“ RVP pro základní vzdělávání, zejména ve vzdělávací oblasti Informatika, a v právě probíhající tzv. „Velké revizi“ RVP pro základní vzdělávání, podle níž by mělo být budování digitální gramotnosti implementováno mezi klíčové kompetence a gramotnosti.

### Cíle disertační práce

Stěžejní cíl disertační práce je uveden na několika místech práce. V abstraktu práce je pojmenován jako Cíl realizovaného výzkumu, na str. 19 je pojmenován jako Hlavní cíl empirického výzkumu, v podkapitole 1.2 a na str. 32 je pojmenován jako Cíl disertační práce a v podkapitole 5.2 byl pojmenován jako Hlavní cíl výzkumu. Zde

by byla vhodná terminologická jednotnost v pojmenování daného cíle. Cíl disertační práce je operacionalizován na konkrétní dílčí cíle, které jsou ovšem omezeny pouze na výzkumnou část práce. Navíc je patrný rozdíl ve formulaci dílčích cílů na str. 23–24 a str. 94–95. Z formulace cíle a počtu dílčích cílů (10 dílčích cílů) jsou patrné vysoké ambice autorky práce. Samotný „hlavní“ cíl disertační práce je naformulován v souladu se stanovenou problémovou oblastí. Dílčí cíle empirické části práce jsou formulovány jasně a konkrétně, pouze u některých cílů postrádám přesnost, věcnost a jednoznačnost. V disertační práci chybí konkrétní dílčí cíle teoretické části práce.

### **Struktura obsahu teoretických vstupů disertační práce**

Práci autorka tradičně rozdělila na teoretickou a výzkumnou část, přičemž každá z nich sestává ze třech kapitol.

V první kapitole teoretické části práce autorka vysvětluje jednotlivé důvody volby tématu a východiska pro koncipování výzkumného záměru, dále popisuje uzlové body ve vzdělávání pro digitální gramotnost, jejich důležitost pro výzkum a v neposlední řadě vymezuje cíl disertační práce. Ve druhé kapitole pak autorka vymezuje základní terminologii vztahující se k tématu práce a popisuje základní teoretické vstupy. Třetí kapitola je věnována zhodnocení aktuálního stavu řešené problematiky.

Autorka práce konstruuje klíčové teoretické kategorie na základě analýzy, komparace a hodnocení aktuálního stavu zkoumání řešeného problému. Definované klíčové kategorie zakládají a vymezují teoretický rámec disertační práce.

Celkový rozsah práce je 176 stran, teoretická část práce je popsána na 73 stranách.

*K teoretickým vstupům bych měl několik podnětů a připomínek:*

- Na str. 19 autorka uvádí hlavní cíl empirického výzkumu, na nějž v následných dvou odstavcích navazuje – bez předchozího vysvětlení – informace o přínosu zařadit do výzkumu hledání odpovědi na otázku, zda má dosažená úroveň žáků v psaní na klávesnici počítače vliv na jejich studijní úspěšnost...
- Autorka uvádí uzlové body ve vzdělávání, ovšem dále s těmito body nepracuje ani je nijak nekomentuje.
- V práci mi chybí kapitola věnovaná digitálním technologiím ve vztahu k digitální gramotnosti žáků i učitelů.
- Velmi oceňuji rozsah a propracovanost 3. kapitoly práce zaměřené na zhodnocení aktuálního stavu řešené problematiky, ovšem v budoucnu bych zvážil citace ze zdrojů kontroverzních autorů, jako je např. Manfred Spitzer.

## **Struktura obsahu empirické části disertační práce**

V úvodní kapitole výzkumné části práce jsou nejprve stručně vymezeny pojmy kompetence a klíčové kompetence. V následujících podkapitolách je posléze prezentována komparativní analýza digitálních kompetencí v kurikulech vybraných zemí. Další kapitola seznamuje s metodologií empirického výzkumu a poslední pak představuje jeho výsledky.

Výzkumná část disertační práce obsahuje srovnání digitálních kompetencí v národních kurikulech, které bylo realizováno na základě autorkou uvedené komparativní analýzy. Dále zahrnuje empirický výzkum vztahu mezi digitální gramotností a výsledky učení žáků 8. ročníků základních škol + odpovídajících ročníků víceletých gymnázií.

Výzkumná část práce čítá – bez diskuze a závěru – celkem 70 stran.

*K empirické části bych měl několik podnětů a připomínek:*

- Metodologie empirického výzkumu je popsána vcelku precizně, avšak postrádám metodologii provedené komparativní analýzy.
- Výzkumné otázky je vhodné formulovat tak, aby bylo možné získat více alternativ odpovědí prostřednictvím následné hypotézy.
- V práci je obsažen poměrně vysoký počet výzkumných otázek (21 výzkumných otázek) a k nim formulovaných 21 věcných hypotéz.
- V práci jsou formulovány pouze věcné hypotézy, chybí v nich hypotézy statistické.
- Pozitivně lze hodnotit použití induktivních statistik při vyhodnocení formulovaných hypotéz.

Práce jako celek je strukturována přehledně, teoretická i empirická východiska jsou koncipována vyváženě.

## **Formální náležitosti disertační práce**

Po formální stránce lze práci hodnotit jako nadprůměrnou, pouze místy se objevují drobné typografické a formální nedostatky, které ale nijak nesnižují její úroveň.

## **Další podněty a otázky pro autorku k obhajobě**

1. Pro sběr dat autorka použila didaktický test a dotazník. Aby bylo výsledné měření dostatečně relevantní, je nutno znát jeho validitu a reliabilitu. Byly tyto vlastnosti měření nějak ověřovány?

2. V práci autorka uvádí, že pro získání výběrového souboru použila náhodný výběr. Mohla by u obhajoby popsat průběh daného výběru?
3. Rozložení vzorku respondentů dle jednotlivých krajů bylo dost disproportní. Byla daná skutečnost nějak zohledněna při následných statistických analýzách a zobecněních výsledků výzkumu na zkoumanou populaci?
4. Součástí závěru bývá stručné sebekontrolní zhodnocení splnění cílů práce. Byly naformulované cíle splněny?
5. Mohla by autorka práce uvést nějaká doporučení a návrhy pro školskou nebo osvětovou praxi?
6. V úvodu práce autorka píše, že záměrem disertační práce je přinést nové vědecké poznatky o vztahu digitální gramotnosti a výsledků učení žáků. Podařilo se daný záměr naplnit?

### **Závěrečné shrnutí**

Předložená práce splňuje náležitosti kladené na disertační práci, a proto ji **DOPORUČUJI** k obhajobě. Po úspěšné obhajobě doporučuji udělit autorce titul Ph.D.

V Olomouci dne 19. 8. 2022

  
Doc. PhDr. René Szotkowski, Ph.D.